

## Biržų „Saulės“ gimnazija

**Žmogaus saugos bendrosios programos integravimo į biologijos, chemijos, istorijos, geografijos, pilietiškumo pagrindų, kūno kultūros ir technologijos dalykus teminis planas  
2019–2021 m.m.**

**1-2 klasėms (18 val.), 3-4 klasėms (17,5 val.),**

**Tikslas:**

Sudaryti sąlygas mokiniams įgyti žmogaus įvairiapusės saugos ir asmeninės kompetencijos pagrindus. Siekti, kad mokiniai išsiugdytų saugos kultūrą propaguojančias vertybines nuostatas ir atsakingą elgesį, aktyviai rūpintųsi savo ir kitų saugiu gyvenimu.

**Uždaviniai:**

- Suvokti žmogaus saugos svarbą ir saugaus elgesio principus;
- Ugdyti tvirtus savisaugos, situacijos vertinimo ir elgesio jose bei pagalbos kitam gebėjimus;
- Psichologiškai pasirengti tinkamai elgtis pavojingose situacijose;
- Gebėti rasti reikalingos ir patikimos informacijos apie žmogaus saugą, priemones ir paslaugas;
- Atpažinti ir vertinti svarbiausius pavojus buityje ir gamtoje, žinoti, kaip jų išvengti arba juos sumažinti;
- Suvokti kelių eismo aplinką ir joje egzistuojančią tvarką, numatyti ir atpažinti eismo aplinkos grėsmes, eismo įvykių priežastis ir pasekmes, taikyti žinomus saugaus eismo modelius, naudotis pagrindinėmis saugaus eismo įgyvendinimo strategijomis ir būdais;
- Tinkamai elgtis ir išvengti pavojaus gyvybei ir sveikatai gresiant ekstremaliajai situacijai, jai susidarius ir pasibaigus;
- Tinkamai elgtis ir suteikti pirmąją pagalbą ištikus nelaimėi.

**Žmogaus saugos kompetenciją** sudaro mokinių įgytos žinios apie pavojus, grėsmes ir savisaugos būdus ir priemones, išsiugdytos vertybinės nuostatos saugiai ir darniai gyventi pačiam, rūpintis kitų sauga ir sveikata, išsiugdyti praktiniai gebėjimai išvengti rizikos ir pavojų, kylančių žmogaus saugumui buityje, gamtoje, ekstremaliose situacijose ir tinkamai elgtis susidūrus su jais.

**Vertinimas** - integruojamas į atitinkamą mokomąjį dalyką.

Žmogaus saugos teminis planas sudarytas vadovaujantis „Žmogaus saugos bendrąja programa“ patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159.

**Integracijos turinys**

**1 -2 kl.**

<b>Dalykas</b>	<b>Val. sk.</b>	<b>Gebėjimai</b>	<b>Tema</b>
Biologija	5,5	Atpažinti apsinuodijimo požymius ir suteikti pirmąją pagalbą, apsinuodiju.	Virškinimo organų sistema.
		Atpažinti šoko požymius ir suteikti pirmąją pagalbą, ištikus šokui.	Nervų sistema.
		Atpažinti nušalimo ir šilumos smūgio požymius ir suteikti pirmąją pagalbą	Homeostazė.
		Atpažinti būdingus požymius ir suteikti pirmąją pagalbą traumų ir sužeidimų atvejais	Griaučiai.
		Atpažinti žmonių, sergančių ūmiomis ligomis, priepuolių požymius ir suteikti pirmąją pagalbą	Homeostazė.

		Psichologinis pasirengimas grėsmėms ir pavojams Kokiais būdais galima stiprinti savo, šeimos, bendruomenės sveikatą ir saugumą. Kaip atsispirti seksualinei privartai ir išnaudojimui.	Homeostazė.
		Laikytis pagrindinių higienos ir saugaus elgesio taisyklių aplinkoje, kurioje yra gyvūnų.	Homeostazė.
		Prisiimti pareigas laikyti, globoti, saugiai elgtis su gyvūnais.	Organizmų dauginimasis.
		Laiku pastebėti pavojaus šaltinius aplinkoje, kurioje yra gyvūnas ir išvengti pavojingų situacijų, neprovokuojant ir neskatinant gyvūnų agresyvumo.	Organizmų dauginimasis.
Fizika	1	Užsitikrinti saugumą kasdien naudojantis elektra ir veikiant jos įrenginių aplinkoje.	Elektros srovė. Elektros energija ir jos vartojimas.
Chemija	1	Ekstremalių situacijų priežastys.	Radioaktyvumas. Chemijos pramonė.
	1	Gaisro gesinimas. Pirotechnika.	Vanduo. Oksidai.
Pilietiškumo pagrindai	5	Ugdytis tvirtus savisaugos, situacijos vertinimo ir elgesio juse bei pagalbos kitam gebėjimus.	Pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms.
		Psichologiškai pasirengti tinkamai elgtis pavojingose situacijose.	Pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės
		Tinkamai elgtis ir išvengti pavojaus gyvybei ir sveikatai gresiant ekstremaliajai situacijai, jai susidarius ir pasibaigus.	Tautinis tapatumas laisvės kovų ir netekčių metais
		Gebėti rasti reikalingos ir patikimos informacijos apie žmogaus saugą, priemones ir paslaugas.	Grėsmė demokratinei valstybei ir nacionalinio saugumo užtikrinimas
		Atsispirti provokacijai ir/ar spaudimui elgtis rizikingai, žalingai sveikatai, garbingai pasitraukti iš socialinio spaudimo ir/ar pavojingų situacijų, prireikus suteikti pagalbą pats arba ją iškviešti. Įžvelgti pavojingas ir grėsmingas saugumui situacijas.	Žiniasklaida tarp verslo ir visuomenės interesų
Geografija	2	Atsakingai ir kompetentingai elgtis žmogaus ar gamtos sukeltose ekstremaliosiose situacijose.	Išorinės jėgos (karstiniai reiškiniai) Lietuvos ūkis.
Technologijos	0,5	Priimti adekvačius su saugumu susijusius sprendimus.	Floristika, erdvinė raiška, grafinis dizainas, pasirenkamasis darbas
	0,5	Dalytis apibendrinta informacija įvairiomis saugos stiprinimo/ su sauga susijusiomis temomis, reikšti savo nuomonę ir ją pagrįsti.	Ateities dizainas, grafinis dizainas
	0,5	Rinkti, naudotis ir skleisti informaciją saugaus elgesio klausimais.	Pasirenkamasis baigiamasis darbas
	0,5	Kurti saugią ir darnią aplinką sau, šeimai, bendruomenei ir gyvūnams.	Taikomoji dailė. Medžio deginimas. Saugus elgesys dirbant su kabineto prietaisais: medžio degintuvu, karštų klijų šautuvu ir kt.

	0,5	Atsakingai ir kompetentingai elgtis žmogaus ar gamtos sukeltose ekstremaliosiose situacijose.	Kurso pristatymas
--	-----	---	-------------------

Dalykas	Val. sk.	Gebėjimai	Tema
Biologija	3	Būti ekologiškai sąmoningam. Atsakingai ir kompetentingai elgtis žmogaus ar gamtos sukeltose ekstremaliosiose situacijose.	Ekologija
		Apibūdinti žmogaus ar gamtos sukeltas ekstremalias situacijas Lietuvoje ir Biržų rajone ir jų poveikį žmonėms, turtui, aplinkai.	
	2	Atpažinti grėsmingas gyvybės būkles ir suteikti pirmąją pagalbą.	Žmogaus sveikata
Fizika	0,5	Koreguoti savo saugų elgesį eismo aplinkoje pasinaudojant asmenine ir kitų patirtimi.	Dinamika
Chemija	2	Ekologinio pobūdžio ekstremalioji situacija.	Aplinkos apsauga, užterštumas.
Istorija	5	Atsispirti spaudimui ir/ar provokacijai ir/ar elgtis rizikingai, žalingai sveikatai, padeda pasitraukti iš pavojingų situacijų kitiems, prireikus suteikia pagalbą pats arba ją telkia.	XVII a. antros pusės–XVIII a. pradžios visuomenės gyvenimas Abiejų Tautų Respublikoje.
		Numato pavojingas ir grėsmingas saugumui situacijas, užkerta kelią	Karų socialinės ir politinės pasekmės.
		Atsakingai ir racionaliai sprendžia saugos problemas įvairiose situacijose, suvokia ir įvertina pasekmes.	Lietuvos okupacija ir aneksija.
			Lietuva per pirmąjį sovietmetį. Ginkluotas pasipriešinimo sąjūdis Lietuvoje
Geografija	2	Atsakingai ir kompetentingai elgtis žmogaus ar gamtos sukeltose ekstremaliosiose situacijose.	Žemėdreba ir vulkanizmas. Žmonių veiklos įtaka atmosferai ir klimatui. Pasaulinio vandenyno ir sausumos vandenų tarša. Globalinės problemos
Kūno kultūra	2	Įvardyti eismo saugumo sritis, kur susikerta eismo dalyvių interesai.	Atsakingai ir kompetentingai elgtis eismo aplinkoje.
		Pateikti pavyzdžių, kaip užbėgti už akių eismo konfliktams.	
		Apibrėžti eismo dalyvių atsakomybes.	
		Pateikti pavyzdžių, demonstruojančių išmanymą, kaip saugiai elgtis eismo aplinkoje.	
	2	Apibūdinti grėsmingų gyvybei būklių požymius ir pirmosios pagalbos veiksmus joms ištikus.	Atpažinti grėsmingas gyvybei būkles ir suteikti pirmąją

		Pateikti pavyzdžių, kokius gaivinimo veiksmus galima atlikti laukiant gydytojo.	pagalbą.
--	--	---	----------

Sudarė chemijos vyresnioji mokytoja Aušra Dulevičiūtė